

Robert van Gulik

Man van drie levens, zo karakteriseren zijn biografen hem. Hij is geleerde, diplomaat en schrijver. Nederlander van geboorte voelt hij zich even goed thuis in China en in Japan.

Zijn vader is officier van gezondheid bij het Oost-Indische Leger, en staat bekend als *Willem de kozak*. In 1909 wordt Willem van Gulik overgeplaatst naar de Koloniale Reserve in Zutphen. Het gezin woont aan de Coehoornsingel 58. Daar wordt op 9 augustus 1910 als jongste kind Robert geboren. Hij wordt ingeschreven als Robbert Hans. Als de kolonialen in 1912 Zutphen verlaten, gaat het gezin Van Gulik mee naar Nijmegen. Later vertrekt het gezin opnieuw naar Indië.

Tijdens zijn Indische jeugd krijgt Robert de oosterse cultuur met de paplepel ingegoten. In zijn Nijmeegse gymnasiumtijd neemt hij al les in Sanskriet en Chinees. Die studies, aan-

gevuld met Japans, zet hij voort aan de universiteit. Op zijn 24ste promoveert hij cum laude.

Van Gulik gaat in de diplomatieke dienst. Hij krijgt aanvankelijk Tokio als standplaats, totdat Japan in 1942 ‘ons’ Indië bezet. Daarna wordt hij als Japan-specialist ‘uitgeleend’ aan de Britse geheime dienst. Na de oorlog volgen opnieuw diplomatieke posten in het Verre Oosten. Het liefst verblijft hij echter in Japan.

Als sinoloog publiceert hij over de Chinees-Japanse betrekkingen, over Chinese schilderkunst en muziek, maar ook over Chinese erotiek. Hij speelt Chinese luit en is een uitstekend kalligraaf. In 1943 trouwt hij met de Chinese diplomatendochter Shui Shi Fang. Het paar krijgt vier kinderen. Over zijn huwelijk grapt hij eens: ‘Als je de wijsheid en eruditie van het Oosten mengt met onze westerse beschaving, dan moet er iets heel speciaals uitkomen.’

Publieke bekendheid krijgt Van Gulik door zijn speurdersromans rond de historische figuur van rechter Tie. Ze zijn in 31 talen vertaald. Deze verhalen worden gekleurd door de goed getroffen authentieke sfeer van het oude China. Met de hoofdpersoon – onkreukbaar en plichtsgetrouw ambtenaar – vereenzelvigd Van Gulik zich zo sterk dat hij eens zegt: ‘Rechter Tie ben ik.’

Excentrieke trekken heeft Van Gulik ook. Zo houdt hij apen op de zolder van zijn Haagse woning. *De man van drie levens* overlijdt op 24 september 1967. (Rob Kammelaar)

Literatuur

- C.D. Barkman & H. de Vries van de Hoeven: *Een man van drie levens. Biografie van diplomaat, schrijver, geleerde Robert van Gulik*. Amsterdam 1995.

Achterzijde omslag van *Ogon-no-satsujin* (1965), een vertaling in het Japans van het rechter Tie-verhaal *The Chinese Gold Murders* uit 1956. (collectie Koninklijke Bibliotheek, Den Haag)